

Pleitnota

Betreft: Zitting 7 maart 2019
 Uw Kenmerk: AMS 17 / 5374 BESLU en AMS 17 / 5835 GEMWT
 Inzake: het beroep van Wijkcentrum d'Oude Stadt

Naast de eerdere briefwisseling willen wij nu drie punten naar voren brengen:

Handhaving door gemeente, de (proces) houding Ministerie en wat ligt hier nu voor.

1. Handhaving door gemeente

Laatst hebben wij een handhavingverzoek gedaan. Over reclameschermen aan de ruit van AH-filiaalen. Zo'n verzoek moet gedaan worden bij het stadsdeel. Zie:

<https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?caseid=%7B7B3B6275-7C9A-4778-B7B5-B55424531CF8%7D>

De onderliggende verzoeken zijn gedaan bij 5 partijen die elk op een eigen wijze reageren:

Reactie op het verzoek aan:

Stadsdeel Centrum	<u>Geen reactie</u>
Centrale Stad	Uitstel op beslissing tot half maart
Omgevingsdienst	Geen reactie
Provincie	Doorgestuurd naar Omgevingsdienst
Ministerie	Uitstel op beslissing tot half maart

In deze onderhavige kwestie heeft het Stadsdeel dus niet gereageerd. Het stadsdeel heeft bijvoorbeeld wel eens een advies gegeven aan de centrale stad dat in het hele centrum, inclusief Valkenburgerstraat etc., 30 km p/u gereden moet worden. De centrale stad heeft niks met dat advies gedaan, omdat dat de bevoegdheid niet is van het stadsdeel. De centrale stad gaat immers over het stratennet (daar moeten maatregelen getroffen worden, conform de verzoeken).

Het is dan vreemd dat de centrale stad het dan heeft over handhaving, terwijl ze er niet over gaan en wel daarover een stelling inneemt betreffende de bevoegdheid van uw rechtbank. Terwijl de gemeente dus niet verder ingaat op de maatregelen die ze vanuit zichzelf zouden moeten nemen. Want daar stopt de beslissing op bezwaar immers.

2. Houding Ministerie

Maandag 18 februari jl. was de zitting van het Hoger beroep in de zaak van Milieudéfensie (van het tussenvonnis ECLI:NL:RBDHA:2017:15380). Ook daar stond het onderwerp ontvankelijkheid weer op de rol. Milieudéfensie haakte in op de uitspraak van de Raad van State 17 oktober 2018 (201707323). Zie bijlagen onder: <https://www.oudestadt.nl/zitting-hof-voor-gezonde-lucht/>

Daarna maakt Milieudéfensie opmerkingen omdat de staat begon over (ECLI:NL:HR:2015:1296| Privacy First), zie ook: <https://www.berculo.nl/onrechtmatige-daad/hr-22-mei-2015-staatstichting-privacy-first/> Terwijl Milieudéfensie een procedure voert op grond van artikel 3:305a BW (Een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid kan een rechtsvordering instellen die strekt tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, voor zover zij deze belangen ingevolge haar statuten behartigt).

Voorgaande is hier bij uw rechtbank niet aan de orde. Het wijkcentrum treedt op als raadsman die 10 burgers bijstaat voor de rechtbank (“advocaat”) en dienen verzoekers dus bij de bestuursrechter te zijn.

De advocaat van Milieudéfensie wijst in zijn pleit ook naar de Urgenda-zaak en zegt dat bestuursrecht voor de burger voor hun vordering niets te bieden heeft. En meldt ook dat het Ministerie precies dat bepleit in de zaak van de bewoners van o.a. de Valkenburgerstraat, terwijl het Ministerie in de Milieudéfensie zaak dus precies het tegenovergestelde meldt. De advocaat van milieudéfensie heeft het in zijn pleitnota over “de boel in de war praten” (door het Ministerie).

Het Ministerie hield namelijk in zijn pleidooi 18 februari jl. voet bij stuk dat bewoners bij de bestuursrechter terecht kunnen.

Het Ministerie verwijst daarvoor in de pleitnota naar <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/#> en maakt duidelijk dat precies op de 100 meter nauwkeurig kenbaar is wat ter plaatse de luchtkwaliteit is en zegt dan op basis van de “overschrijdingen” een verkeersbesluit of een ruimtelijk besluit door burgers kan worden verzocht. Tegen weigering ervan staat rechtsbescherming open bij de bestuursrechter. Bij uw rechtbank ligt dat voor: in onze kwestie besluit Amsterdam niets, want het advies van de bezwaarcommissie zegt:

De overige bezwaargronden, die vooral ingaan op specifieke maatregelen, behoeven hier geen verdere bespreking, omdat deze het oordeel (*WOS: geen mogelijkheid om bestuurlijk te handhaven*) niet kunnen wijzigen.

En dat is precies wat het Ministerie bij het Hof in de Milieudéfensiezaak zegt over onze zaken onder punt 4.3 van hun pleitnota:

Volledigheidshalve wijs ik er nog op dat de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 17 oktober 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3324 (Handhaving Luchtkwaliteitseisen Amsterdam), waarin de vraag aan de orde was of de staatssecretaris van I&W handhavend kan optreden jegens lagere overheden vanwege de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit, hier niet aan in de weg staat. **Immers, het gaat hier niet om handhavingsverzoeken die gericht zijn aan de staatssecretaris, maar aan het lokale bevoegde gezag.**

Ook oordeelt het Ministerie op basis van (recente) jurisprudentie dat er geen sprake is van een rechtstekort. En maakt dan de opmerking:

Overigens is de kans op succes bij de bestuursrechter, niet relevant voor de vraag, of eiseressen ontvankelijk zijn in hun vorderingen bij de burgerlijke rechter.

En eindigt met:

(nu) Milieudefensie c.s. ter zake van het gevorderde toegang heeft tot de bestuursrechter, moeten Milieudefensie c.s. voor zover het betreft maatregelen gericht op de verbetering van de luchtkwaliteit, hier (WOS: lees het HOF) niet ontvankelijk worden verklaard.

Een vreemde houding van het Ministerie dat in deze zaak uw rechtbank, de bestuursrechter, onbevoegd acht, onder verwijzing naar diezelfde uitspraak van de afdeling 17 oktober 2018 (201707323); hun brief van 25 januari 2019. En de gemeente in haar brief van 29 januari 2019, sterk leunt op die uitspraak en regelgeving, die haar kennelijk niet aangaat. Alles wijst er op dat wij weer terug zijn bij de “van-het-kastje-naar-de-muur”-houding, waarbij de burger, verzoekers dus bij geen enkele rechter terecht zou kunnen, als het aan het Ministerie ligt.

3. Er ligt een besluit voor (van de gemeente)

De bestuursrechter beoordeelt beroepen tegen besluiten, zodat men daartegen niet bij de burgerlijke rechter kan opkomen. Artikel 8:2 Awb zondert twee soorten van besluiten – algemeen verbindende voorschriften en beleidsregels – van het beroep uit, waar dan tegen wel bij de burgerlijke rechter kan worden opgekomen. Deze restbevoegdheid van de burgerlijke rechter is in verband met artikel 112 Grondwet en de internationale mensenrechtenverdragen (o.a. art. 6 EVRM) een gegeven.” (Tweede Kamer, vergaderjaar 1996–1997, 25 383, nr. 1, p. 6). Maar zie dus ook ECLI:NL:HR:2015:1296 | Privacy First.

Het gaat hier om besluiten ex artikel 8:3 Awb. Daartoe worden bezwaarclausules in de beslissingen op bezwaar opgenomen. Die clausule is beperkt in de beslissing op bezwaar van het Ministerie. Die clausule in de beslissing op bezwaar van de gemeente laat niets aan duidelijkheid te wensen over.

Daarnaast staat volgens de uitspraak ECLI:NL:RBDHA:2017:10171 van 7 september 2017 rechtens vast dat (rechtsoverweging):

4.12. Uit het NSL volgt dat de Staat maatregelen treft om de overschrijdingen van de grenswaarden te beperken. Zoals Milieudefensie cs terecht hebben aangevoerd, schrijft Bijlage XV van de Richtlijn evenwel voor dat luchtkwaliteitsplannen een op specifieke overschrijdingen toegespitste analyse en voor deze specifieke overschrijdingen ontworpen passende maatregelen dienen te bevatten. Hieruit vloeit voort dat een rechtstreeks verband dient te bestaan tussen enerzijds de overschrijding van de grenswaarden en anderzijds de vaststelling van luchtkwaliteitsplannen (zie ook HvJ EU 5 april 2017, zaak C-488/15, Cie./Bulgarije, r.o. 83). Het NSL is weliswaar (mede) met het oog op de overschrijding van de grenswaarden vastgesteld en met het NSL wordt ook geld ter beschikking gesteld voor lokale maatregelen, maar een opsomming van de per knelpunt te treffen maatregelen ontbreekt. In het NSL staat enkel een opsomming van generieke, landelijke maatregelen. Daarmee voldoet het NSL niet aan de eisen die voortvloeien uit Bijlage XV van de Richtlijn.

Even terzijde: de aanvulling op het NSL 2018, voldoet ook niet aan die locatiespecifieke maatregelen. Wij verwijzen naar onze zienswijze van 7 mei 2018. De landsadvocaat schetste tijdens de zitting van het kort geding dat er dan “draconische maatregelen” moeten plaatsvinden om aan de normen te voldoen. De in zienswijze besproken voorgestelde maatregelen voor Amsterdam zijn dat dan ook niet en helpen dus niet op de korte termijn.

Nu het NSL niet goed geïmplementeerd is kan een burger rechtstreekse werking laten gelden op de richtlijn. Wij kunnen dan ook slechts herhalen wat naar voren is gebracht in onze brief van 18 februari 2018:

Als een lidstaat een richtlijn niet, onvolledig of onjuist heeft geïmplementeerd, kan een onderdaan van die lidstaat een direct beroep doen op rechtstreeks werkende bepalingen uit die richtlijn. En als de Rijksoverheid een richtlijn niet of niet correct heeft geïmplementeerd, blijven decentrale overheden nog steeds zelf verplicht de Europeesrechtelijk juiste interpretatie toe te passen!

Ergo: dat je in Nederland, volgens het Ministerie en de gemeente, de overheid niet kan vragen zich te houden aan de simpele eis van de richtlijn “maximaal is het jaargemiddelde 40 µg/m³ Stikstofdioxide (NO₂)” en anders op korstmogelijke termijn er wel aan te voldoen, omdat de wet dat niet regelt, kan dus ten volle bij de inhoudelijke behandeling bij uw bestuursrechtbank aan de orde komen. Zeker betreffende de beslissing op bezwaar van de gemeente. De rechtbank op 7 september 2017 in ECLI:NL:RBDHA:2017:10171 zegt immers dat de overheid zich in ieder geval aan de normen moet houden en een beperkte duur van overschrijding in acht moet nemen.

Daarbij merken wij nogmaals op dat “het luchtkwaliteitsplan” dus bij de gemeente zelf vandaan moet komen en dat burgers niet zelf een set met maatregelen behoeven aan te dragen. Hoewel bewoners en verzoekers dat op allerlei manieren wel hebben gedaan. En dus ongeacht de weg die het Ministerie schetst op grond van <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/#>

Maar de maatregelen die de gemeente voorstelt, moeten wel werken en specifiek bedacht zijn voor de locaties waar verzoekers wonen/en werken. Dus niet generiek, omdat het een resultaatsverlichting is en niet zoals uit de beslissing op bezwaar volgt dat de gemeente vindt dat ze zich al genoeg inspant.

Wij danken u voor uw aandacht.